

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสถานการณ์ของประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงไปมาก ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวได้ส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการดำรงชีวิตของประชาชน โดยการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดขึ้นทั้งจากนโยบายของรัฐและกระแสสังคมที่มาจากภายนอก ได้ส่งผลกระทบด้านบวกและด้านลบ ต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ทั้งในระดับชาติ ภูมิภาค จังหวัด และท้องถิ่น ผลกระทบที่เกิดขึ้นส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของชุมชนต่าง ๆ ซึ่งต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่ก้าวกระโดดของสภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม จึงเป็นสิ่งที่ชุมชนท้องถิ่นต้องดำเนินการเพื่อสามารถดำรงความเป็นเอกลักษณ์ เน้นการพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดความยั่งยืน

แม้ว่าในช่วงที่ผ่านมาประเทศไทยจะพัฒนาในด้านต่างๆอย่างรวดเร็ว จนกลายเป็นหนึ่งในประเทศผู้นำด้านเศรษฐกิจ แต่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการเติบโตของภาคอุตสาหกรรม ที่มาจากความล้มเหลวของการพัฒนาซึ่งปราศจากการวางแผนที่ดีได้ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความเป็นอยู่ของประชาชน ระบบนิเวศของประเทศ ตลอดจนการลดลงของทรัพยากรธรรมชาติ ได้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมของคนในสังคมไทย โดยเฉพาะความล้มเหลวที่สืบเนื่องมาจาก ระบบการศึกษา ระบบการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ที่ก่อให้เกิดการครอบงำทางภูมิปัญญาและคนไทยตกเป็นทาสชาวต่างชาติ ขณะเดียวกันศักยภาพในการพึ่งพาตนเองลดลง

หนทางที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือการพัฒนาที่เน้นความเป็นชุมชน ให้มีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้และเคลื่อนไหวภายใต้การให้ความสำคัญกับความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่นหรือเมือง ซึ่งนอกจากจะต้องให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะกิจกรรมด้านการเมือง การปกครองโดยเฉพาะรากฐานที่ดีที่สุด คือ ความรู้สึกเป็นเจ้าของเมืองหรือชุมชนท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่หรือที่ตนกำเนิด ชุมชนในสังคมไทยท่ามกลางการ

เปลี่ยนแปลงทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ส่งผลกระทบต่อชุมชน และที่ผ่านมา กระแสการสนับสนุนเรื่องความเป็นชุมชนหรือองค์กรชุมชนได้กลายมาเป็นกระแสหนึ่งที่ไหลขนานไปกับกระแสโลกาภิวัตน์ (ฉวีวรรณ สุวรรณภา, 2553)

ภาครัฐในปัจจุบันมีการให้สิทธิแก่ประชาชนในการมีส่วนร่วมในการปกป้องสิทธิทางด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการพัฒนาที่อาจส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชน ดังที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตราที่ 66 และ 67 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ใช้ในปัจจุบัน โดยมาตราที่กล่าวถึงมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังรายละเอียดดังนี้

มาตรา 66 กล่าวว่า บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ย่อมมีสิทธิอนุรักษหรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติและมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมรวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน

มาตรา 67 กล่าวว่า สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมทั้งกับรัฐและชุมชนในการอนุรักษบำรุงรักษาและการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพและในการคุ้มครอง ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพออยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่อง สิ่งแวดล้อม ที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพหรือคุณภาพชีวิตของตน ย่อมได้รับความคุ้มครองตามความเหมาะสม (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปี 2550)

นอกจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปี 2550 แล้วแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ยังมีเนื้อหาที่มุ่งการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการปฏิบัติและพัฒนาประเทศ โดยมุ่งพัฒนาประเทศไทยไปสู่ “สังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน” (Green and Happiness Society) ดังนั้น ชุมชนจำเป็นต้องมีความรู้เท่าทัน มีภูมิคุ้มกัน มีอำนาจต่อรอง สามารถปรับตัว และมีวิธีแก้ปัญหาของชุมชนเอง ในขณะที่การกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการเพิ่มโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมตรวจสอบเพิ่มขึ้น ชุมชนที่เข้มแข็งจะส่งเสริมให้การพัฒนาท้องถิ่นก้าวหน้าไปได้อย่างรวดเร็ว สามารถแก้ปัญหาของชุมชนได้ทันเวลา สามารถบริหารจัดการงบประมาณและทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554)

ชุมชนป่าขาม เป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลปาย อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีพื้นที่ในความดูแลประมาณ 0.7 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับชุมชนในเขตเทศบาลตำบลปาย ในทิศใต้และทิศตะวันตก ส่วนทางทิศเหนือและทิศตะวันออกติดกับแม่น้ำปาย ซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักที่หล่อเลี้ยงคนในอำเภอปาย (เทศบาลตำบลปาย, 2554) อดีตคนใน

ชุมชนส่วนใหญ่มีรายได้จากการทำการเกษตร เนื่องด้วยลักษณะทางภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบลุ่ม สลับกับเนิน ทางทิศเหนือมีแม่น้ำปายไหลผ่าน คนในชุมชนจึงประกอบอาชีพเกษตรเป็นอาชีพหลัก การดำเนินชีวิตของคนในชุมชนเรียบง่ายตามวิถีชีวิตของคนในชนบท สภาพภูมิประเทศที่สวยงาม ภูมิอากาศที่เย็นสบาย ผู้คนมีอัธยาศัยไมตรีมีน้ำใจดีงาม อีกทั้งมีโบราณสถาน ศิลปกรรม และสถาปัตยกรรมแบบพม่าที่สวยงามและยังมิให้เห็นอยู่ โดย ไพโรจน์ มະโนยานะ (2543) ได้กล่าวว่าชุมชนแห่งนี้มีโบราณสถานและวัตถุ อีกทั้งประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยใหญ่ที่สามารถคงสภาพไว้ได้คงเดิม เช่น วัดกลาง ประเพณีปอยส่างลอง เป็นต้น

ก่อนปีใน พ.ศ. 2546 – 2549 รัฐบาลไทยได้ส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยได้กำหนดนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศ ไว้ว่าส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สร้างงานให้กับประชาชนและเพิ่มรายได้ให้กับประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั่วทุกภูมิภาคตามนโยบายรัฐบาล (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2546) จากการส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาลทำให้อำเภอปายกลายเป็นเมืองที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ชุมชนป่าขามซึ่งเป็นชุมชนหนึ่งในอำเภอปายและมีทุนเดิมในเรื่องที่ตั้งของชุมชนที่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยว และเป็นศูนย์กลางภาคบริการของอำเภอปาย คือ สถานีขนส่ง แหล่งที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ร้านเช่าจักรยานยนต์-จักรยานภูเขา จึงเป็นกลายเป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวของอำเภอปายและเป็นที่นิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในชุมชนบ้านป่าขามก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ทั้งทางด้านบวกและทางด้านลบ จากการศึกษาของ วีรยา ชัยมานะกิจ (2551) เรื่อง ผลกระทบทางสุขภาพของประชาชนจากการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลตำบลปาย อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า การท่องเที่ยวในเขตเทศบาลตำบลปาย ก่อให้เกิดผลกระทบทางสุขภาพทั้งด้านบวกและด้านลบต่อประชาชนในชุมชน ดังนี้ ด้านบวก พบว่า ทำให้ประชาชนมีอาชีพและรายได้เพิ่มขึ้น มีการพัฒนาเส้นทางคมนาคม และการสื่อสารในชุมชน ประชาชนรู้สึกภูมิใจที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชน และรู้สึกภูมิใจที่ท้องถิ่นมีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น ส่วนผลกระทบด้านลบ พบว่า ประชาชนเกิดความรำคาญ และความเครียด เนื่องจากเกิดเสียงดังรบกวนจากนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ทั้งนี้อาจเนื่องจากเวลาพักผ่อนไม่ตรงกัน มีความวิตกกังวลด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ถนนคนเดินมีการวางขายของไม่เป็นระเบียบ ประชาชนรู้สึกสูญเสียคุณค่าทางจิตใจ เพราะวิถีชีวิตดั้งเดิมเปลี่ยนแปลงไป และการเคารพผู้อาวุโสและความเคร่งครัดในศาสนาลดน้อยลง

จากประเด็นผลกระทบทางด้านลบที่เกิดขึ้น ทำให้ประชาชนชุมชนป่าขามมีความต้องการที่จะทำชุมชนป่าขามให้เป็นชุมชนเข้มแข็ง โดยอาศัยพื้นฐานเดิมที่มีอยู่แล้วในชุมชนคือ ประชาชนมีความผูกพันกันเหนียวแน่นและการรวมตัวกันเป็นกลุ่มบนพื้นฐานของเครือญาติและความศรัทธาในพุทธศาสนา เมื่อผู้ศึกษาได้ศึกษารายละเอียดความเข้มแข็งของชุมชนป่าขามสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมชุมชน คนในชุมชนป่าขามเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาของตนเองเริ่มจากการเสริมสร้างอัตลักษณ์ ความภาคภูมิใจ ความตระหนักในวัฒนธรรมชุมชน โดยวัฒนธรรมชุมชนจะเป็นแนวทางที่ทำให้เกิดสำนึกร่วม และความภูมิใจของกลุ่มทำให้เกิดการรวมกลุ่มทางวัฒนธรรม

2. แก่นนำและกลุ่มเครือข่าย โดยแก่นนำเป็นส่วนสำคัญที่จะผลักดันขบวนการทำงานต่างๆ และกลุ่มเครือข่ายที่มีการจัดตั้งขึ้นจะตัวขับเคลื่อนที่สำคัญในการทำงานในภาพรวมของชุมชน

3. ระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ชุมชนป่าขามมีการนำเอาประสบการณ์ที่ผ่านมาพิจารณาเพื่อแสวงหาแนวทางและวิธีการที่เหมาะสมในการจัดการภายในชุมชน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และเพิ่มศักยภาพในการแก้ปัญหาของชุมชน

4. การเรียนรู้ร่วมกันและการไปศึกษาดูงานในที่อื่นๆ ทำให้ประชาชนในชุมชนเกิดการเรียนรู้ในสิ่งใหม่ๆ และเกิดเครือข่ายความร่วมมือในพื้นที่อื่นๆ ต่อไปในอนาคต

เมื่อผู้ศึกษานำข้อมูลศึกษากิจกรรมที่ชุมชนป่าขามได้ดำเนินการมาเปรียบเทียบกับแนวคิดความเข้มแข็งของชุมชนทั้งของธีระพงษ์ แก้วหาญ (2543) ที่ให้นิยาม ความเข้มแข็งของชุมชนว่า การที่ประชาชนในชุมชนต่าง ๆ ของเมืองหรือชนบทรวมตัวกันเป็น “องค์กรชุมชน” โดยมีการเรียนรู้ การจัดการและการแก้ไขปัญหาาร่วมกันของชุมชนแล้วก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนตลอดจนมีผลกระทบสู่ภายนอกชุมชนที่ดีขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้ เกิดจากการรวมตัวด้วยความสมัครใจของประชาชนที่มีวัตถุประสงค์และอุดมคติร่วมกัน มีมิตรภาพและความเอื้ออาทรต่อกัน มีการเรียนรู้กันอย่างต่อเนื่องในการทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม มีผู้นำตามธรรมชาติเกิดขึ้นโดยผ่านกระบวนการทำงานร่วมกัน ดังนั้น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนอาศัยอยู่บนพื้นฐานของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งความเข้มแข็งของชุมชน เป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศให้เข้มแข็ง ยั่งยืนและเป็นอิสระสามารถพึ่งตนเองได้ โดยเฉพาะชุมชนซึ่งเป็นทุนทางสังคมที่สำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ซึ่งในการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนนั้น จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของ

ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ และการพัฒนาไปสู่มิติต่างๆ เช่น มิติทางเศรษฐกิจ มิติทางทรัพยากรธรรมชาติ มิติทางสังคม และมิติทางวัฒนธรรมต่อไป รวมทั้งการร่วมลคปัญหาที่สะสมอยู่ในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาช่องว่างทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานทางภาครัฐและเอกชน มีการรองรับในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเองเป็นอันดับแรก และมีการส่งเสริมให้ความรู้แก่ชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาอาชีพต่อไป (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10) การสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ซึ่ง ชุมชน หมายถึง การที่คนจำนวนหนึ่งมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีความเอื้ออาทรต่อกัน มีความพยายามทำอะไรร่วมกัน มีการเรียนรู้ร่วมกัน ในการกระทำ ซึ่งรวมถึงการติดต่อสื่อสารกัน (Communicate) ความเป็นชุมชนอยู่ที่ความร่วมมือกัน ความเป็นชุมชนอาจเกิดขึ้นในสถานที่และสถานการณ์ต่าง ๆ กัน (ประเวศ วะสี, 2541) พบว่าชุมชนป่าขามเป็นชุมชนเข้มแข็งตามแนวคิดความเข้มแข็งของชุมชนเหล่านี้

เทศบาลตำบลปายในฐานะของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น มีจุดมุ่งหมายให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลตำบลปาย และที่ประชุมประชาคมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปายในปี พ.ศ. 2550 มีมติให้ชุมชนป่าขามเป็นชุมชนนำร่องในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลตำบลปาย (เทศบาลตำบลปาย, 2550) ด้วยเหตุผลดังกล่าว เทศบาลตำบลปายร่วมกับชุมชนป่าขาม จึงได้จัดทำโครงการ “ถนนคนเดินปาย ครั้งที่ 1” เพื่อแสดงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของชุมชน โดยมีพื้นที่ในการจัดทำโครงการอยู่บนถนนสายหลักของชุมชนป่าขาม มีรูปแบบการบริหารโครงการโดยคณะกรรมการและสมาชิกชุมชนป่าขาม ส่วนเทศบาลตำบลปายเป็นผู้สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ ต่าง ๆ (เทศบาลตำบลปาย, 2550) หลังจากนั้น ในปีงบประมาณ 2551 ของเทศบาลตำบลปาย ก็ได้มีการผลักดันให้เกิด “ถนนคนเดินปาย ครั้งที่ 2” ขึ้นอีก เพื่อสานต่อกิจกรรมและเป็นการส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชนป่าขาม การจัดทำโครงการครั้งนี้ได้นำรายได้เข้าสู่ชุมชน และกระจายรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการค้าที่มากำขายบนถนนคนเดินเป็นจำนวนมาก ทำให้ประชาชนในชุมชนใกล้เคียงมีความต้องการให้ขยายพื้นที่ของถนนคนเดินไปยังชุมชนของตน จนทำให้ในที่สุดเทศบาลตำบลปายได้ทำประชาคมในชุมชนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้มติดังกล่าวคือการขยายถนนคนเดินปายเพิ่มอีก 2 เส้นทาง ซึ่งครอบคลุมถนนสายหลักของชุมชนชุมชนอื่นๆ ในเขตเทศบาลตำบลปาย

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับผู้ศึกษามีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ชุมชนป่าขาม ตำบลเวียงใต้ อำเภอป่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน และได้สังเกตเห็นการเสริมสร้างความเข้มแข็ง พัฒนาการและ การเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นของชุมชนป่าขามท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนป่าขาม ทั้งนี้เพื่อให้ทราบและเข้าใจ ปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งแก่ชุมชนป่าขาม เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการเพิ่มพูนความเข้มแข็งของชุมชนป่าขามให้ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพความเป็นชุมชนท้องถิ่น ของชุมชนป่าขาม ตำบลเวียงใต้ อำเภอป่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่เสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนป่าขาม อันประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกันของสมาชิกชุมชนป่าขาม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น และการสนับสนุนส่งเสริมจากภาครัฐทั้งส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

คำถามการศึกษา

ปัจจัยที่เสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนป่าขาม ตำบลเวียงใต้ อำเภอป่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน คืออะไร

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านสถานที่ ศึกษาชุมชนป่าขาม ตำบลเวียงใต้ อำเภอป่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. ขอบเขตด้านประชากร ศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 12 คน ประกอบด้วย กำนัน ประธานชุมชน สมาชิกสภาเทศบาลตำบลป่าขาม ผู้นำสตรี ผู้สูงอายุ ตัวแทนเยาวชน เจ้าของอาวาส ตัวแทนผู้ประกอบการที่พัก ตัวแทนผู้ประกอบการร้านอาหาร และเจ้าหน้าที่จากเทศบาลตำบลป่าขาม
3. ขอบเขตด้านเวลา กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการศึกษา 6 เดือน เริ่มตั้งแต่เดือนเมษายน 2554 ถึงเดือน กันยายน 2554

นิยามศัพท์

ชุมชน หมายถึง ชุมชนป่าขามที่มีกลุ่มคนที่มาอยู่รวมกันในพื้นที่หรือบริเวณเดียวกันที่แน่นอน มีวิถีการดำเนินชีวิตที่คล้ายกันทั้งในเรื่อง วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี มีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และอยู่ภายใต้กฎระเบียบหรือกฎเกณฑ์เดียวกัน

ความเข้มแข็งของชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนในชุมชนป่าขามมีการรวมตัวกันเป็น “องค์กรชุมชน” โดยมีการเรียนรู้ การจัดการและการแก้ไขปัญหาาร่วมกันของชุมชนแล้วก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนตลอดจนมีผลกระทบสู่ภายนอกชุมชนที่ดีขึ้นตามลำดับ

การเสริมสร้างความเข้มแข็ง หมายถึง ชุมชนป่าขามได้แสดงความเข้มแข็งออกมาโดยการให้ประชาชนในชุมชนตัดสินใจแก้ปัญหาและจัดการพัฒนาด้วยพลังของคนในชุมชนเอง โดยดูจากองค์ประกอบในด้านผู้นำชุมชน ความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกันของสมาชิกในชุมชน วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น การสนับสนุนจากภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีความรู้และความเข้าใจ ปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งแก่ชุมชนป่าขาม
2. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริมศักยภาพของชุมชน เพื่อสร้างความความเข้มแข็งของชุมชนป่าขามและนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน